ข่าว Office of Agricultural Economics สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข่าวที่ 96/2568 วันที่ 1 กันยายน 2568

เปิด 5 มิติความสุขเกษตรกรไทยปี 67 อยู่ที่ระดับ 81.39 ภาคใต้ครองแชมป์ความสุข ชี้ สุขอนามัยและสังคมพัฒนาดีมาก แต่สิ่งแวดล้อมและการศึกษายังต้องเร่งเครื่อง

นายวินิต อธิสุข รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า สศก. ในฐานะหน่วยงานวิเคราะห์นโยบายด้านการเกษตร ได้จัดทำดัชนีความผาสุกของเกษตรกรขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร และเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 โดยดัชนีดังกล่าวครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของเกษตรกร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขอนามัย ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

สำหรับภาพรวมระดับประเทศในปี **2567 ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรมีค่าที่ระดับ 81.39** เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 80.79 สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับดี เมื่อพิจารณาในรายภูมิภาค พบว่า **ภาคใต้** มีค่าดัชนีความผาสุกสูงสุดที่ระดับ 83.04 รองลงมาคือ **ภาคเหนือ** 82.07 **ภาคกลาง** 81.48 และ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 80.51 ซึ่งทุกภูมิภาคล้วนมีการพัฒนาอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านสุขอนามัย มีค่าดัชนีสูงถึง 99.87 อยู่ในระดับ "ดีมาก" และใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า เป็นผลจากพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรที่หันมาให้ความสำคัญต่อสุขภาพและความปลอดภัยของอาหารมากขึ้น ประกอบกับนโยบายส่งเสริมของภาครัฐ อาทิ โครงการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์

ด้านสังคม มีค่าดัชนี 93.43 อยู่ในระดับ "ดีมาก" เพิ่มขึ้นจากปี 2566 เป็นผลจากความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครัวเรือนเกษตร ประกอบกับภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าดัชนี 77.96 อยู่ในระดับ "ปานกลาง" แต่ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยผลสำรวจพบว่ารายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรในปี 2567 อยู่ที่ 308,294 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.90 จากปี 2566 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าดัชนี 61.46 อยู่ในระดับ "ต้องปรับปรุง" และลดลงจากปี 2566 สาเหตุหลักมาจากการลดลงของพื้นที่เป้าหมายในการฟื้นฟูทรัพยากรดินและสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เนื่องจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และผลกระทบจากไฟป่าที่เพิ่มขึ้น

ด้านการศึกษา มีค่าดัชนี 56.30 แม้จะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่ยังคงอยู่ในระดับ "ต้องเร่งแก้ไข" เนื่องจากครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 50.18 เป็นผู้สูงวัย (อายุ 60 ปีขึ้นไป) และส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าภาคบังคับ ทำให้ระดับการศึกษาในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนีในช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับก่อนหน้า โดยแผนฯ ฉบับที่ 10 (สิ้นสุดปี 2554) อยู่ที่ระดับ 76.97, แผนฯ ฉบับที่ 11 (สิ้นสุดปี 2559) อยู่ที่ระดับ 80.51, และแผนฯ ฉบับที่ 12 (สิ้นสุดปี 2565) อยู่ที่ระดับ 80.46 จะเห็นได้ว่าดัชนีความผาสุกของเกษตรกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาในด้านที่ยังต้องปรับปรุง ดังนี้ **ด้านการศึกษา** สนับสนุนให้เกษตรกรได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง และส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ โดยเฉพาะนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเกษตรกรสูงวัย **ด้านสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ควบคู่กับการสนับสนุนการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ**ด้านเศรษฐกิจ** ยกระดับรายได้ครัวเรือนเกษตรโดยส่งเสริมการผลิตสินค้าที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุน และการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงิน เพื่อสร้างวินัยและส่งเสริมสุขภาพที่ดีในระยะยาว

ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจข้อมูลดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มเติม สามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 2579 2816 ในวันและเวลาราชการหรืออีเมล dapp.agro@oae.go.th

****

ข่าว : ส่วนประชาสัมพันธ์ / ข้อมูล : กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร